

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

12 грудня 2019 р.

Київ

№ 816-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Відділу комунального господарства Краматорської міської ради (вх. № 257-ПДД від 15.04.2019) розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 25.06.2019 № 06/202-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/56-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 27.11.2019 № 500-26.15/56-19-ДД/516-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Відділом комунального господарства Краматорської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті за № 257-ПДД від 15.04.2019.
- (2) Листом від 13.06.2019 № 5-10/798 (вх. № 5-01/7413 від 26.06.2019) Відділом комунального господарства Краматорської міської ради надано додаткову інформацію.
- (3) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 25.06.2019 № 06/202-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/56-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 25.06.2019 № 500-29/06-8145 направлено копію розпорядження на адресу Відділу комунального господарства Краматорської міської ради.
- (4) Листом від 23.07.2019 № 05-10 (вх. № 5-01/8479 від 23.07.2019) Відділом комунального господарства Краматорської міської ради надано додаткову інформацію.
- (5) Листом від 17.10.2019 № 05-10/1349 (вх. № 5-01/12045 від 18.10.2019) Відділом комунального господарства Краматорської міської ради надано інформацію щодо інших заходів, пов'язаних із послугою з вивезення твердих побутових відходів.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (6) Відділ комунального господарства Краматорської міської ради (84313, Донецька обл. м. Краматорськ, б-р Машинобудівників, 23, ідентифікаційний код юридичної особи 40477481).

2.2. Отримувач підтримки

- (7) Комунальне автотранспортне підприємство 052810 (далі – АТП) (Донецька обл, м. Краматорськ, вул. Артема, 235, ідентифікаційний код юридичної особи 05448946).
- (8) Відповідно до Статуту АТП, затвердженого наказом начальника управління житлового та комунального господарства № 94 від 22.08.2005 (далі – Статут), АТП створено відповідно до рішення Виконавчого комітету Краматорської міської ради від 20.10.1993 № 398 для здійснення робіт із санітарного очищення міста. Майно АТП перебуває в комунальній власності й закріплене за ним на праві господарського відання.
- (9) Відповідно до пункту 2.1 Статуту АТП створено з метою утримання території міста в нормальному санітарно-епідемічному стані та покращення його благоустрою. Для досягнення мети АТП виконує: своєчасне збирання, транспортування, утилізацію та знешкодження побутових відходів; експлуатацію міського звалищного полігону.
- (10) Рішенням Краматорської міської ради від 31.05.2017 № 22/VII-182, за результатами проведеного конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на території міста Краматорська, АТП визначено виконавцем послуги з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на підставі протоколу конкурсної комісії.
- (11) Відділом комунального господарства Краматорської міської ради укладено договір від 01.06.2017 на надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на території міста Краматорська (далі – Договір) з АТП строком на 5 років.
- (12) АТП надає платні послуги, а саме: вивезення та розміщення твердих побутових відходів, автотранспортні послуги, послуги щодо санітарної очистки. Діяльність, що здійснюється на платній основі, порівняно із загальним обсягом діяльності підприємства становить 95,4 %.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (13) Покращення санітарного стану міста та зменшення негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище.

2.4. Очікуваний результат

- (14) Підвищення рівня благоустрою.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (15) Рішення Краматорської міської ради від 24.04.2019 № 53/VII-193 «Про внесення змін та доповнень в додаток до Програми благоустрою міста на 2015 – 2019 роки, затвердженої рішенням міської ради від 10.12.2014 № 44/VI-267» (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

(16) Поточні та капітальні трансферти.

2.7. Обсяг підтримки

(17) Загальний обсяг підтримки – 10 900 000 грн.

(18) Програмою передбачені кошти на:

- обслуговування контейнерів для збору твердих побутових відходів – 900,0 тис. грн;
- ремонт покриття на сміттєзбиральниках, побутових майданчиках – 500,0 тис. грн;
- придбання 2 од. сміттєвозів – 7 500,0 тис. грн;
- придбання мобільної сортувальної лінії для АТП – 2 000,0 тис. грн.

Придбання буде здійснюватися відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

2.8. Тривалість підтримки

(19) з 01.01.2015 по 31.12.2019.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Ознаки державної допомоги

(20) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(21) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(22) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

3.2. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(23) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(24) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням ПЗЕІ, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

- (25) Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1141 від 27.12.2018, послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами відносяться до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (26) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (27) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди ПЗЕІ визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (28) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (29) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства, уповноважені надавати ПЗЕІ, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (30) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають ПЗЕІ, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (31) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють ПЗЕІ, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил

не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.

- (32) Пунктом 46 Повідомлення Комісії щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, що надається за надання ПЗЕІ (Офіційний вісник Європейського Союзу С 8/4 від 11.01.2012), передбачено, що за відсутності правил на рівні Європейського Союзу, якими б визначався обсяг ПЗЕІ, держави-члени мають широкий спектр повноважень щодо визначення ПЗЕІ та щодо надання компенсації суб'єкту господарювання, який надає такі послуги.
- (33) Зазначеним Повідомленням Комісії також закріплюються критерії, раніше викладені у Рішенні Суду ЄС у справі C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, в якому визначено умови, за яких компенсація за надання ПЗЕІ не становить державної допомоги.
- (34) Відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

3.3. Критерії оцінки допустимості послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (35) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування Статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії

від 20.12.2011), Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).

- (36) Згідно з Рішенням Європейської комісії від 20.12.2011, для того щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.
- (37) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
 - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
 - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
 - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
 - опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).
- (38) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.
- (39) Також, під час розробки методу компенсації потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені

різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

3.4. Послуги у сфері поводження з побутовими відходами

- (40) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (41) Згідно зі статтею 1 цього ж Закону перевезення відходів – транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення.
- (42) Згідно з пунктом «е» статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (43) Відповідно до пункту «д» статті 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки.
- (44) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів на певній території, здійснюють їх роздільне збирання.
- (45) Відповідно до частини третьої статті 35-1 Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (46) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» одним із принципів державної політики у сфері житлово-комунальних послуг є забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, на умовах самофінансування, досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво таких послуг.
- (47) Відповідно до пункту 2 Аналітичної записки Європейської комісії щодо інфраструктури у сфері поводження з відходами (далі – Аналітична записка), будівництво, модернізація або розширення інфраструктури у сфері поводження з відходами, що використовується на комерційній основі, є комерційною діяльністю. Отже, на державне фінансування такої інфраструктури поширюються правила державної допомоги.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

4.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (48) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(49) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону, постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1141 від 27.12.2018, та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуги у сфері поводження з побутовими відходами, які надає АТП, належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

(50) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства, може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.*

Зобов'язання для АТП визначені в договорі з Відділом комунального господарства Краматорської міської ради на надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на території міста Краматорська, який укладений строком на 5 років. Проте зазначений договір не містить характеру будь-яких виключних або спеціальних прав, методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації. Тобто, вимоги цього критерію виконано частково;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

За інформацією, отриманою від Краматорської міської ради, розмір фінансової підтримки розраховувався на підставі аналізу наявних ринків продажу сміттєвозів, відповідної комплектації, продуктивності та експлуатаційних потреб протягом попереднього року. Кількість необхідних сміттєвозів зумовлена кількістю євроконтейнерів для збору ТПВ об'ємом 1.1 м куб. На 01.01.2019 кількість позначених контейнерів становила 243 од. Обслуговування контейнерів у повному обсязі можливо забезпечити придбанням саме 2 сміттєвозів із заднім завантаженням відповідно до ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови». Проте відсутній документ, в якому визначені зазначені параметри, а також обґрунтування потреби саме в такій кількості техніки й коштів для інших заходів, передбачених Програмою. Тобто, вимог цього критерію не виконано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Надавачем зазначено, що в чинному тарифі, затвердженому для АТП, не визначена інвестиційна складова, яка б передбачалася на модернізацію, оновлення та технічне переобладнання парку сміттєприбиральної техніки, відповідно до нових стандартів

поводження з побутовими відходами. Це, як наслідок, унеможливило використання коштів, отриманих від споживачів за надану послугу з вивезення та розміщення твердих побутових відходів, на оновлення сміттєприбиральної техніки. Останні розрахунки платних послуг із вивезення ТПВ, на підставі яких були встановлені тарифи на послуги, що діють у 2019 році, були надані Виконавчому комітету Краматорської міської ради у 2018 році для коригування тарифів з 01.07.2018. У цих розрахунках закладена амортизація наявної сміттєприбиральної техніки, але її термін експлуатації, рівень зносу та розмір амортизаційних відрахувань унеможливають фінансування оновлення сміттєприбиральної техніки. Розрахунок тарифів здійснено згідно з порядком формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010, вимоги якої були повністю враховані під час розрахунку тарифу, наявного на цей час.

Разом з тим відповідно до пункту 26 Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 (у редакції, що була чинною до 01.05.2019, тобто до внесення змін постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»), до тарифів на послуги включаються витрати з ремонту, реконструкції та іншого відновлення основних фондів у межах, визначених законодавством. Відповідно до пункту 12 зазначеного Порядку до складу інших прямих витрат включаються, зокрема, амортизація основних виробничих засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів виробничого призначення; також, відповідно до Порядку, витрати, пов'язані з амортизацією основних засобів, включаються до складу адміністративних витрат, витрат із збуту послуг. Крім того, відповідно до пункту 22 Порядку до тарифів на послуги включаються витрати із створення резервного капіталу, що спрямовується на капітальні інвестиції, гранична величина яких визначається з урахуванням обсягу коштів, необхідних для забезпечення відтворення і розвитку основних засобів та нематеріальних активів, які підлягають амортизації. Згідно з пунктом 23 Порядку у процесі формування тарифів підприємство визначає джерела фінансування капітальних інвестицій за рахунок амортизації та планованого прибутку.

Отже, Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів передбачає врахування інвестиційної складової, яка б спрямовувалась на модернізацію, оновлення та технічне переобладнання техніки та обладнання;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

За результатами проведеного конкурсу на території міста Краматорська АТП визначено виконавцем послуги з вивезення та розміщення твердих побутових відходів рішенням Краматорської міської ради від 31.05.2017 № 22/VII-182. Отже, цього критерію дотримано.

(51) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(52) Отже, державна підтримка для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону і, відповідно, не може розглядатися як виняток із Закону.

4.2. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

4.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (53) Відповідно до пункту 2.1 Статуту, АТП створено з метою утримання території міста в нормальному санітарно-епідемічному стані та покращення його благоустрою. Для досягнення мети АТП виконує: своєчасне збирання, транспортування, утилізацію та знешкодження побутових відходів; експлуатацію міського звалищного полігону.
- (54) АТП надає платні послуги, а саме: вивезення та розміщення твердих побутових відходів, автотранспортні послуги, послуги щодо санітарної очистки.
- (55) Отже, АТП є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

4.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (56) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка АТП надається за рахунок місцевого бюджету міста Краматорська, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

4.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (57) Компенсація витрат АТП у формі поточних та капітальних трансфертів не відповідає критеріям Altmark, оскільки параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, не визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.
- (58) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки АТП може набувати переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

4.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (59) Отже, внаслідок отримання повідомленої державної підтримки у формі поточних та капітальних трансфертів АТП набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, у тому числі тим, які матимуть намір надавати послуги у сфері поводження з побутовими відходами. Зокрема, у Повідомленні зазначено конкурентом Дружківське комунальне автотранспортне підприємство 052805.
- (60) Тобто, підтримка у формі капітальних трансфертів АТП спотворює економічну конкуренцію.

4.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (61) Отже, державна підтримка АТП у формі поточних та капітальних трансфертів на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є державною допомогою, у розумінні Закону, оскільки підтримка надається суб'єкту господарювання за рахунок місцевих ресурсів, і АТП набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

4.3. Оцінка допустимості державної допомоги

(62) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

(63) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

Зміст та тривалість зобов'язань АТП встановлені та визначені Договором, в якому чітко окреслено територію, яку обслуговує АТП, перелік розміщених у межах території об'єктів утворення побутових відходів. Тобто, цього критерію дотримано;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Договором АТП визначено виконавцем послуги з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на території міста Краматорська. Тобто, цього критерію дотримано;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

За інформацією, отриманою від Краматорської міської ради, розмір фінансової підтримки розраховувався на підставі аналізу наявного ринків продажу сміттєвозів відповідної комплектації, продуктивності та експлуатаційних потреб протягом попереднього року. Кількість необхідних сміттєвозів та придбання мобільної сортувальної лінії зумовлено кількістю євроконтейнерів для збору ТПВ об'ємом 1.1 м куб. На 01.01.2019 кількість позначених контейнерів становила 243 од. Обслуговування контейнерів у повному обсязі можливо забезпечити придбанням саме такої кількості техніки відповідно до ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови». Проте відсутній опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації та обґрунтування необхідності саме зазначеної кількості техніки й коштів для інших заходів, передбачених Програмою. Тобто, вимог критерію не дотримано;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).*

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації. Отже, оскільки відсутній опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена. Тобто, вимог критерію не дотримано.

(64) Враховуючи викладене, державна допомога у формі поточних та капітальних трансфертів на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, що виділяється АТП на підставі Програми в сумі 10 900 000 грн, є державною допомогою, допустимою для конкуренції, за умови виконання надавачем державної допомоги таких зобов'язань:

- розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт або внести такі зміни в наявні відповідні документи, передбачивши:

- опис механізму компенсації (допомоги) та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду її обсягу, при цьому:

1) сума компенсації (допомоги) не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів, які є ПЗЕІ, витратами та доходами отримувача від надання таких послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, яка розраховується як різниця між витратами за надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів та доходами від їх надання;

2) до витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів; також необхідне використання параметрів для розподілу загальновиробничих витрат, оскільки отримувач надає не одну послугу;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (допомоги), при цьому:

1) необхідно забезпечити, щоб компенсація (допомога) за надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів відповідала встановленим вище умовам;

2) у разі отримання надмірної компенсації (допомоги) така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє;

3) для контролю за надмірною компенсацією (допомогою) повинні проводитись відповідні регулярні перевірки.

(65) На подання з попередніми висновками від 27.11.2019 № 500-26.15/56-19-ДД/516-спр (далі – Подання), надіслане листом від 28.11.2019 № 500-29/08-15633, Відділом комунального господарства Краматорської міської ради листом від 04.12.2019 № 05-10 надано зауваження щодо Подання.

(66) Відділ комунального господарства Краматорської міської ради вважає, що державна допомога АТП відповідає критеріям Altmark, а отже: «На нашу думку, враховуючи викладене, державна підтримка для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загально економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, і тому розглядатися як виключення із Закону».

Критерій Altmark	Позиція Відділу комунального господарства Краматорської міської ради	Позиція Комітету
<p><i>Суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені</i></p>	<p>«Вважаємо, що і методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації визначена чинним законодавством України. Зокрема, Законом України «Про публічні закупівлі» передбачається проведення конкурентних процедур закупівлі, через принцип максимальної економії та ефективності яких і розраховується механізм контролю та перегляду компенсації, а також механізм уникнення і повернення надмірної компенсації»</p>	<p>У Договорі з Відділом комунального господарства Краматорської міської ради на надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на території міста Краматорська відсутня будь-яка інформація щодо компенсації, методики її розрахунку, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення і її повернення. Також у Законі України «Про публічні закупівлі» відсутня методика розрахунку компенсації для АТП, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення і її повернення, а отже, він не може вважатися такою методикою. Крім цього, відсутні посилання на норми Закону України «Про публічні закупівлі» як на методикую компенсації</p>
<p><i>Параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом</i></p>	<p>«Документ, в якому визначені параметри, а також обґрунтування потреби в саме такій кількості техніки і коштів наявний. Таким документом є рішення Краматорської міської ради від 17.04.2019 № 370 «Про затвердження Схеми санітарної очищення м. Краматорська»</p>	<p>У зазначеному документі відсутні параметри для розрахунку компенсації за надання ПЗЕІ</p>
<p><i>Компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу</i></p>	<p>«Встановлений тарифом не передбачені кошти на оновлення техніки, тому ці витрати мають відшкодовуватись з міського бюджету»</p>	<p>Відсутній опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю і перегляду компенсації та обґрунтування необхідності саме зазначеної кількості техніки й коштів для інших заходів, передбачених Програмою. Отже, неможливо стверджувати про обґрунтованість компенсації</p>
<p><i>Суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається шляхом проведення</i></p>	<p>«За результатами проведеного конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів</p>	<p>За результатами проведеного конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів на території міста</p>

<i>конкурентної процедури публічних закупівель або в результаті порівняння витрат співставного суб'єкта господарювання</i>	на території міста Краматорська, АТП визначено виконавцем послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів»	Краматорська, АТП визначено виконавцем послуги з вивезення та розміщення твердих побутових відходів
--	--	---

(67) Отже, державна підтримка для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону і, відповідно, не може розглядатися як виняток із Закону.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, та Порядком повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04 липня 2017 року № 468, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів, що виділяється комунальному автотранспортному підприємству 052810 на підставі рішення Краматорської міської ради від 24.04.2019 № 53/VII-193 «Про внесення змін та доповнень в додаток до Програми благоустрою міста на 2015 – 2019 роки, затвердженої рішенням міської ради від 10.12.2014 № 44/VI-267» у сумі 10 900 000 гривень, є **державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

2. Визнати, що державна допомога у формі поточних та капітальних трансфертів, що виділяється комунальному автотранспортному підприємству 052810 на підставі рішення Краматорської міської ради від 24.04.2019 № 53/VII-193 «Про внесення змін та доповнень в додаток до Програми благоустрою міста на 2015 – 2019 роки, затвердженої рішенням міської ради від 10.12.2014 № 44/VI-267» у сумі 10 900 000 гривень, є **державною допомогою, допустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» **за умови виконання надавачем державної допомоги таких зобов'язань:**

- розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт або внести такі зміни в наявні відповідні документи, передбачивши:

- опис механізму компенсації (допомоги) і параметрів для розрахунку, контролю та перегляду її обсягу, при цьому:

1) сума компенсації (допомоги) не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів, які є ПЗЕІ, витратами та доходами отримувача від надання таких послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, яка розраховується як різниця між витратами за надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів та доходами від їх надання;

2) до витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів; також необхідне

використання параметрів для розподілу загальновиробничих витрат, оскільки отримувач надає не одну послугу;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (допомоги), при цьому:

- 1) необхідно забезпечити, щоб компенсація (допомога) за надання послуг з вивезення та розміщення твердих побутових відходів відповідала встановленим вище умовам;
- 2) у разі отримання надмірної компенсації (допомоги) така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє;
- 3) для контролю за надмірною компенсацією (допомогою) повинні проводитись відповідні регулярні перевірки.

3. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, до 01.07.2020.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ